

EVALUAREA NAȚIONALĂ

LA FINALUL CLASEI a VI-a

Anul școlar 2024-2025

Limbă și comunicare – Limba română

TEST

Județul/sectorul

Localitatea

Unitatea de învățământ

Numele și prenumele elevei/elevului.....

.....

Clasa a VI-a

PARTEA I

Citește textul de mai jos, pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

INVENȚII PENTRU VIAȚA DE ZI CU ZI UN MATERIAL CU O MIE DE ÎNTREBUIȚĂRI: HÂRTIA

Din stofă, scoarță de copac și paie, chinezii au reușit să fabrice hârtie în secolul I d.H. Ei au ținut însă mult timp secret procesul de fabricație, care a ajuns în Occident abia după secolul al VII-lea.

Cum se obținea hârtia?

Se puneau la macerat, în apă, zdrențe și fibre vegetale; în momentul când amestecul devenea o pastă, se introducea un grilaj din fir metalic. Apoi, grilajul se îndepărta, iar amestecul se presa până ce se transforma într-o foaie subțire care se atârna la uscat și... Gata!

Astăzi producția de hârtie, folosită mai ales pentru realizarea de cărți și de ziare, a crescut extrem de mult. Hârtia se fabrică din pastă de lemn, cu ajutorul unor aparate în măsură să producă, la o viteză de-a dreptul impresionantă, cantități foarte mari. Pentru a se reduce tăierea copacilor necesari producerii hârtiei, s-a inventat un procedeu care permite fabricarea din altă hârtie, prin reciclare. Încă se studiază modalitatea prin care hârtia ar putea fi obținută din alte fibre vegetale, de exemplu, din sfecă de zahăr sau din porumb.

Înainte de hârtie

Popoarele cele mai vechi scriau pe materiale rigide: sumerienii, de exemplu, foloseau tăblițele de argilă; vechii egipteni – piatra. Cu timpul însă au fost inventate materiale noi pe care se putea scrie: papirusul, de pildă, sau pergamentul.

Papirusul se extrăgea din tulpina plantei cu același nume, care creștea pe malurile Nilului. Tulpina se tăia în fâșii înguste care erau suprapuse și încrucișate, în așa fel încât să formeze o foaie.

Pergamentul, în schimb, se obținea din piele de miel, de oaie sau de capră, macerată în var și apoi uscată și netezită.

Cerneala

Prima cerneală, folosită de chinezi și de egipteni, începând cu 1300 î.H., a fost realizată din negru-de-fum, adică o substanță ce rămâne atunci când este ars uleiul de lampă, amestecat cu rășină și cu apă. Acest tip de cerneală a fost utilizat până în Evul Mediu.

Înspre jumătatea secolului al XV-lea, inventatorul tiparului, Johannes Gutenberg, a inventat o cerneală de tipar pe bază de ulei; însă cerneala pentru scris s-a lăsat așteptată până la mijlocul secolului al XIX-lea.

ȘTIAI CĂ?

De la pană la pix

Primele instrumente folosite pentru scris au fost bețișoare din lemn, tije de os ori de trestie. Începând cu anul 500, aproximativ, s-au răspândit penele de gâscă, de lebădă sau, după descoperirea Americii, de curcan.

Penițele de oțel au fost inventate abia în 1830; cei care scriau cu ele erau încă nevoiți să le înmoaie în cerneală, de aceea au început să caute o cale pentru a crea pene cu rezervor de cerneală. [...]

Pixul a apărut în anii patruzeci ai secolului trecut.

după Annalisa Pomilo, *Marea carte despre invenții*,
traducere de Ioana Constantin

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, pe baza informațiilor din textul dat.

În ce secol au reușit chinezii să fabrice hârtia?

- A. VII î.H.
- B. I î.H.
- C. I d.H.
- D. VII d.H.

Nu se completează de către elev.

Cod:

Punctaj:

3 puncte

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, pe baza informațiilor din textul dat.

Pergamentul se obține

- A. din argilă și fibre.
- B. din ulei de lampă.
- C. din piele de animal.
- D. din tulpina unei plante.

Nu se completează de către elev.

Cod:

Punctaj:

3 puncte

3. Ordonează cronologic următoarele descoperiri, începând cu cea mai veche, notând în casetă litera corespunzătoare:

- A. cerneala de tipar;
- B. cerneala din negru-de-fum;
- C. penița de oțel;
- D. pixul.

	⇒		⇒		⇒	
--	---	--	---	--	---	--

Nu se completează de către elev.

Cod:

Punctaj:

4 puncte

4. Menționează cele două utilizări ale hârtiei, în zilele noastre, valorificând informațiile din textul dat.

Nu se completează de către elev.

Cod:

Punctaj:

4 puncte

5. Explică de ce crezi că a fost necesară inventarea penei cu rezervor de cerneală, valorificând textul dat.

Nu se completează de către elev.

Cod:

Punctaj:

6 puncte

6. Cum crezi că ar putea fi reutilizată hârtia? Precizează două obiecte diferite, care ar putea fi confecționate din hârtie reciclată.

Notă! Obiectele trebuie să fie utilizabile în domenii diferite.

Nu se completează de către elev.

Cod:

Punctaj:

6 puncte

Citește textul de mai jos, pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

BUNICUL DIN LUNĂ

de Lavinia Braniște

Bunicul s-a întors și a apucat-o singur pe scări, înapoi, până hăt, sus, la etajul al doilea, la mansarda lui. Urca atent, treaptă cu treaptă, ținându-se bine de balustradă. Scara de lemn scârțâia în urma lui. [...]

Iosifel deja își luase mintea de la tataiu și întorcea cutia pe toate părțile. Era ambalată în hârtie albastră cu cosmonauți și, înainte s-o rupă, s-a uitat la mama, să vadă dacă-i îngăduie.

— Hai, desfă-o, a spus ea, parcă la fel de nerăbdătoare.

Băiatul a sfâșiat hârtia subțire și a dat la iveală cutia. Înăuntru se afla un câțel electronic. Pe ambalaj, după cum i-a arătat mama cu degetul, scria că-l cheamă Max.

Max era un robot [...], colorat ca un pui de dalmațian. Avea ochii mari și rotunzi, ca-n desenele animate, iar prin ochii ăștia plini de pixeli verzi, el dădea semnale că așteaptă comenzi. Când înțelegea, ochii se luminau în întregime. Când nu, în ochi îi apăreau x-uri, iar tu trebuia să repeți comanda.

— Trebuie să vorbești clar și tare cu el, i-a zis mama lui Iosif.

— Trebuie să te exprimi corect, i-a repetat apoi și bunicul, deși vocea lui hârâită și înceată câțelul n-o înțelegea niciodată, oricât de corect i-ar fi transmis cele câteva instrucțiuni simple: „șezi”, „culcat”, „aleargă”. La „hai să ne jucăm” dădea din coada lui din arc, cu o biluță neagră în vârf. La „bravo” se învârtea pe loc frenetic*, pe lăbuțele sferice, care-l ajutau să se deplaseze ușor pe covoare. Scotea lătrături scurte și vesele de câțel mic, direct din inima lui de baterie.

Lui Iosifel nu-i era prea clar dacă Max e viu sau nu, dar toți cei din jur se purtau de parcă ar fi fost.

— Stai să-i dăm și lui, a zis odată tata și i-a băgat un pufuleț în bot. Ochii lui Max s-au făcut x-uri, cerând să i se spună clar și tare ceva ce poate înțelege.

— Nu-i place, a râs mama. Lasă, mănâncă-l tu, apoi l-a apăsă pe câțel pe cap, să-l reseteze, iar x-urile au devenit semne de întrebare.

Iosifel l-a luat în brațe și l-a mângâiat pe plasticul rece.

*

Era luna mai, iar bunicul își petrecea ore în șir în grădina din spatele casei, printre răsadurile de roșii. [...] Iosifel vedea cum ies râme grase din pământul moale și se zbat neputincioase. Punea mâna pe ele curios. Mai întâi doar un deget, până s-a lămurit că nu înțepă, apoi a prins curaj să le ia cu totul și să le ridice în aer și să se uite la ele în soare.

— Dacă aveam găini, le dădeam la găini, a zis bunicul.

Pentru Iosifel, găina era tot un fel de câine, avea tot un fel de suflet de câine, adică, iar el a luat râma și i-a întins-o lui Max. Câțelul n-a reacționat deloc, așa că i-a împins-o în gură, iar atunci, simțind mișcare, ochii lui au devenit x-uri, cerând să i se poruncească limpede ceva. Bunicul a început să râdă.

— Măi, copilule... Nu dai râme la câțel, râmele sunt pentru păsări.

I-a luat râma, a făcut o gaură cu degetul în pământul apos, a băgat-o acolo și a astupat-o cu grijă.

— De ce ai băgat-o acolo? a întrebat Iosif.

— Las-o să trăiască!

— Cum să trăiască dacă ai îngropat-o?

— Păi, ea acolo trăiește, în pământ.

— Dar n-are aer! a strigat băiatul.

— Ba da, în pământ e și aer.

— Și ce mănâncă?

— Pământ! a zis bunicul râzând în hohote, când l-a văzut nedumerit.

**frenetic* – înflăcărat, entuziast

7. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, pe baza informațiilor din textul dat.

Se dau următoarele idei extrase din textul Laviniei Braniște:

1. Băiatul observă râmele din grădină.
2. Iosifel primește un cadou de la bunicul său.
3. Max nu mănâncă pufulețul dat de tată.
4. Mama îi permite copilului să desfacă darul.

Ordinea ideilor în textul dat este corect prezentată în seria:

- A. 2, 4, 3, 1.
- B. 2, 4, 1, 3.
- C. 3, 4, 1, 2.
- D. 3, 2, 4, 1.

Nu se completează de către elev.

Cod:

Punctaj:

3 puncte

8. Menționează, în fiecare casetă, personajul căruia îi aparține replica.

Replica	Personajul
— Trebuie să vorbești clar și tare cu el [...].	
— Stai să-i dăm și lui [...].	
— Dacă aveam găini, le dădeam la găini [...].	

Nu se completează de către elev.

Cod:

Punctaj:

6 puncte

9. Imaginează-ți că ai primit și tu un câine-robot asemenea lui Max. Precizează un avantaj și un dezavantaj ale acestui tip de jucărie.

Un avantaj:

Un dezavantaj:

Nu se completează de către elev.

Cod:

Punctaj:

6 puncte

10. Menționează un motiv pentru care băiatul îi dă o rămă lui Max.

Nu se completează de către elev.

Cod:

Punctaj:

4 puncte

11. Crezi că întrebările unui copil sunt un semn al istețimii acestuia? Motivează-ți opțiunea, în 20-40 de cuvinte, valorificând textul Laviniei Braniște.

Nu se completează de către elev.

Cod:

Punctaj:

8 puncte

PARTEA a II-a

12. Menționează, din articolul de dicționar, numărul care corespunde sensului pe care îl are în text cuvântul subliniat: „Pentru a se reduce tăierea copacilor necesari producerii hârtiei, s-a inventat un procedeu care permite fabricarea din altă hârtie, prin reciclare”.

RECICLARE, *reciclări*, s.f. Acțiunea de a *recicla*. 1. Formă de perfecționare profesională în vederea actualizării cunoștințelor dobândite anterior în specialitatea respectivă. 2. Introducerea unor reziduuri, deșeuri etc. într-un proces tehnologic pentru a obține reutilizarea și valorificarea lor sau în scopuri ecologice. – V. **recicla**.

***, *Dicționarul explicativ al limbii române*

Numărul corespunzător sensului pe care îl are în text cuvântul „reciclare” este _____.

Nu se completează de către elev.

Cod:

Punctaj:

3 puncte

13. Notează identitatea personajului la care face referire pronumele personal, persoana a III-a, numărul singular, cazul dativ, din secvența: „Iosifel deja își luase mintea de la tataiu și întorcea cutia pe toate părțile. Era ambalată în hârtie albastră cu cosmonauți și, înainte s-o rupă, s-a uitat la mama, să vadă dacă-i îngăduie”.

Personajul: _____.

Nu se completează de către elev.

Cod:

Punctaj:

3 puncte

14. Stabilește dacă fiecare enunț este scris corect sau nu, notând „x” în caseta corespunzătoare.

Enunțul	Este scris corect.	Nu este scris corect.
Copilul este respectos cu părinții lui.		
Să știi că nu obții nimic, dacă nu muncești.		
Ce-ar fi să scri mai mult?		
— Nu face mizerie în cameră!		
— Ar fi bine să fii mai atent, dragul meu!		

Nu se completează de către elev.

Cod:

Punctaj:

10 puncte

15. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Toate semnele de punctuație sunt utilizate corect în enunțul:

- A. — Vîno bunicule să-ți spun un secret!
- B. — Vîno, bunicule, să-ți spun un secret!
- C. — Vîno, bunicule să-ți spun un secret!
- D. — Vîno bunicule, să-ți spun un secret!

Nu se completează de către elev.			
Cod:		Punctaj:	3 puncte

16. Scrie, pe spațiile punctate, forma corectă a cuvintelor subliniate în următorul enunț, preluat dintr-un jurnal al unui copil.

Din basme/bazme (1), toți copiii/copii (2) cunosc măcar umpic/un pic (3) puterea bunătăți/bunătății (4).

Din (1), toți (2)
cunosc măcar (3) puterea (4).

Nu se completează de către elev.			
Cod:		Punctaj:	4 puncte

17. Alcătuieste o propoziție afirmativă despre Max, în care verbul „a fi” să fie utilizat cu valoare predicativă.

Nu se completează de către elev.			
Cod:		Punctaj:	4 puncte

18. Scrie, în minimum 30 de cuvinte, un text descriptiv, în care să realizezi portretul lui Iosif, așa cum ți-l imaginezi.

Notă! Se acordă 10 puncte pentru conținutul textului și 10 puncte pentru redactare. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care textul are minimum 30 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Nu se completează de către elev.				
18.A – respectarea convențiilor descrierii	Cod:		Punctaj:	6 puncte
18.B – respectarea obiectului descrierii	Cod:		Punctaj:	4 puncte
18.C – respectarea normelor limbii literare	Cod:		Punctaj:	2 puncte
18.D – vocabular adecvat, variat	Cod:		Punctaj:	2 puncte
18.E – ortografie	Cod:		Punctaj:	2 puncte
18.F – punctuație	Cod:		Punctaj:	2 puncte
18.G – lizibilitate	Cod:		Punctaj:	2 puncte

FELICITĂRI, AI AJUNS LA SFÂRȘITUL TESTULUI!

MULȚUMIM PENTRU PARTICIPARE!

Nu se completează de către elev.				
	Cod:		Punctaj total :	100 de puncte